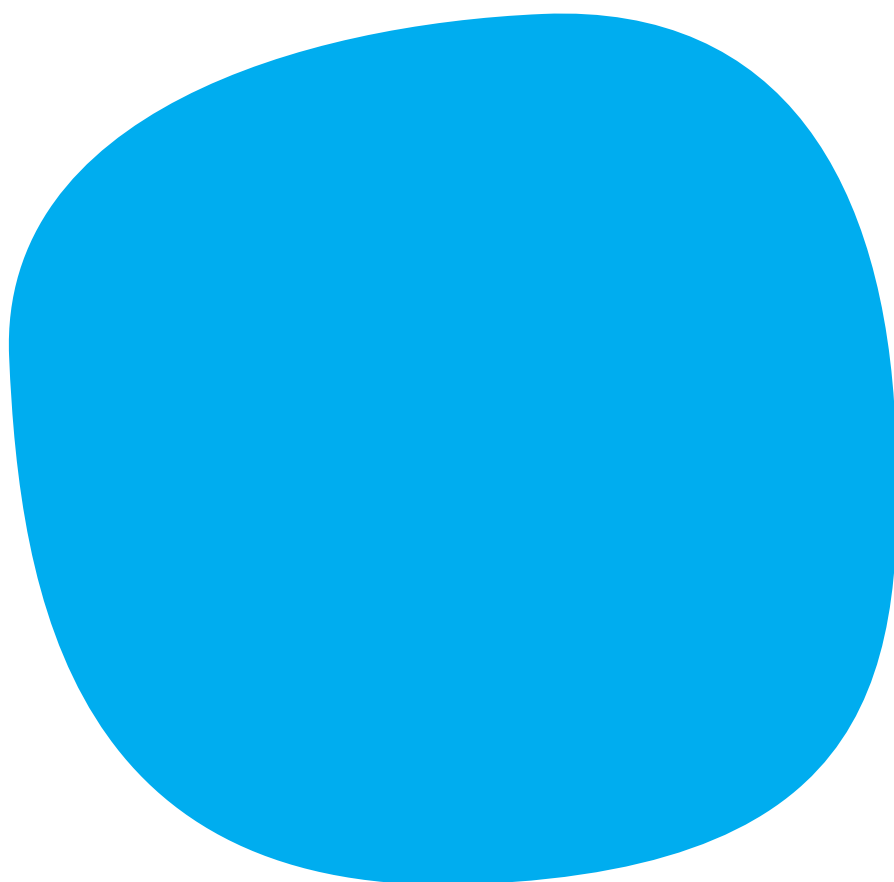

PDF Compressor Free Version

خدا
دانش
آگاهی
:

تست جامع تاریخ

رشته انسانی

سرشناسه: اسدی، عباس

عنوان و نام پدیدآورنده: تست جامع تاریخ انسانی (دهم، یازدهم، دوازدهم)، عباس اسدی

مشخصات نشر: تهران، انتشارات کاگو

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۵۰-۶۳۸-۰

وضعیت فهرست‌نویسی: فپای مختصر

شماره کتابشناسی ملی: ۹۲۱۸۴۰۲

ناشر: کاگو

برند محصول: مرجع کنکور

عنوان: تست جامع تاریخ انسانی (دهم، یازدهم و دوازدهم)

پدیدآورنده: عباس اسدی

مسئول پروژه: فرناز سلیمانی

دستیار و ویراستار علمی تألیف: وجیهه صادقی مالواجردی

طراحی لی‌اوت و جلد: بهار قربانی

مسئول تولید فنی: بهار قربانی

سرپرست فنی: محبوبه حسین پور چونقرالو

مسئول ویراستاران فنی: مریم فاتحی علیشاه

تیم ویراستاران فنی: سارا صالحی - فاطمه

ساده‌وند - کیمیا هدایتی

تیم فنی: معصومه هاشمیان - فاطمه جعفری -

الهام عبدالحمیدی - محسن عبادی - نرگس

اسودی - زهرا محمدی - سارا نوری اینانلو -

فاطمه لشکری - ساره اصغری - سینا نصیری

مسئول واحد چاپ: محسن زلفی‌گل

چاپخانه: خاطره

صحافی: خاطره

نوبت چاپ: دوم ۱۴۰۲

ویرایش: اول

شمارگان: ۳۰۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۵۰-۶۳۸-۰

قیمت کل کتاب: ۲۵۵۰۰۰ تومان

این محصول معاف از مالیات می‌باشد.

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای انتشارات کاگو محفوظ است. هیچ شخص حقیقی و حقوقی، حق چاپ و تکثیر این اثر را به هر شکل و صورت اعم از دیجیتال، فتوکپی، چاپ کتاب و حتی برداشت از دست‌نویس را ندارد. متخلفین به موجب ماده قانون حمایت از ناشرین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

فروشگاه: تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، کوچه نوروژ، پلاک ۳۸، ساختمان کاگو

تلفن: ۰۲۱-۵۳۸۸۵ پیامک: ۱۰۰۰۵۳۸۸۵ صندوق پستی: ۱۳۱۴۶۹۳۱۷۱

کاگو؛ توسعه و انتشار محتوای ناب 021-53885 KGOO.PUB KGOO.IR

مأموریت کاگو

افزایش سطح دسترسی به محتوای ناب، معتبر و ارزشمند از طریق روش های روزآمد و خلاقانه.
توسعه محتوای تجربه متفاوت خواندن، مطالعه و یادگیری مخاطبان

دانش آموزان عزیز، معلمان و مشاوران دل سوز و صدا البته اساتید و دانشمندان آینده سرزمینمان!

نزدیک به سی سال است که کاگو، با تمرکز بر تألیف و انتشار کتاب های آموزشی، برای شما جویندگان و آموزندگان دانش در ایران می کوشد. اکنون، که افتخار این را داشته ایم که هم گام با مخاطبانمان رشد کنیم و بلوغی نسبی را تجربه کنیم، بر آن شده ایم اندوخته هایمان را در این زمینه برای ارائه خدمتی تازه روی دایره بریزیم!

ما در این راه، نخست وظایف خود را در جایگاه ناشر بازخوانی کردیم و یقین یافتیم «مدیریت نشر» مهم ترین شاخصه هر انتشاراتی ست و ساده انگارانه است اگر از مدیریت علمی و آکادمیک نشر چشم ببوشیم. از این رو برای کشف، خلق و توسعه بهترین رویکردها و شیوه های مدیریتی از بهترین و دست اول ترین منابع و کارآزموده ترین اساتید و مشاوران بهره گرفتیم.

سپس مهم ترین رسالتمان را پیش چشم آوردیم: «تولید محتوای ناب»!

همه می دانیم مؤلفان کتاب های کمک درسی و ناشران آموزشی سال ها ست کتاب هایشان را با ساختاری ساده، معطوف و برگرفته از کتاب های درسی، منتشر می کنند و خوش بینیم اگر تصور کنیم در این راه به محتوای تولیدی همکارانشان حداقل نیم نگاهی نداشته اند. ثابت بودن محتوای کمک درسی و سختی طراحی درسنامه ها و آزمون های متنوع از یک سو و ایجاد تغییرات ماهیتی در نحوه ورود به دانشگاه ها از سویی دیگر، اخیراً کتاب های کنکور را مهجور و بی جان کرده بود.

با همه این اوصاف، تجربه نشان داد در دوران همه گیری کرونا و پس از آن، کتاب در دسترس ترین، ارزان ترین و سهل ترین ابزار آموزش و توسعه دانش بوده و هست. از این رو، ما بر آن شدیم به سیاق دیگر ناشران کمک آموزشی عمل نکنیم و طرحی نو دراندازیم. بنابراین، محتوای تولیدی مان را بازتعریف کردیم و کوشیدیم این پادشاه بزرگ را ناب بیافرینم و آن را توسعه بخشیم. ما در این راه هر آن چه با تقلید از آثار و ایده های دیگران به رشته تحریر درآمد را محتوا ندانستیم. اما گاه نقطه ای سیاه بر صفحه ای سفید را بسیار غنی و سرشار از معنا یافتیم! سال ها همراه با شما امتحانات و حتی گاه کنکورهای دشواری را از سر گذراندیم تا توانستیم «ناب بودن» را در جایگاه صفتی شایسته، در کنار ارزشمند بودن و اعتبار در مأموریت اصلی کاگو و به تبع آن در محتوای نشرمان بگنجانیم.

منظور ما از کلیدواژه ناب توسعه دائمی جریان محتوای با ارزش و خالص و کمال یافته است و عبارت معتبر به انتخاب و پردازش محتوای درست و استاندارد اشاره می کند و کلیدواژه ارزشمند به معنی کاربردی و ارزش آفرین بودن برای مخاطب است.

اکنون افتخار می کنیم که توشه سالیانمان و حاصل رنج سی ساله مان را ناب، ارزشمند و معتبر در قالب محصولی نو برای شما به ارمغان آوردیم و برای به بار نشاندن این صعود، تجربه گذشته و نوآوری را در کوله بارمان گذاشته ایم.

شعار فعلی ما این است که متخصص تولید محتوای ناب، معتبر و ارزشمند هستیم!

محمد رضا سالکی

مدیر مسئول سازمان انتشاراتی کاگو

مقدمه مؤلف

کتاب حاضر کتاب تست جامع تاریخ علوم انسانی هر سه پایه دهم، یازدهم و دوازدهم است که برای داوطلبان کنکور انسانی تألیف شده است. امیدواریم که با مطالعه این کتاب آمادگی لازم برای شرکت در کنکور را کسب کرده و نتایج درخشانی پیش روی شما باشد. مهم ترین نکاتی که در تألیف این کتاب در نظر داشته ایم به صورت زیر است:

- تمام نکات آموزشی و ریزترین مفاهیم درسی را در قالب تست مطرح کرده ایم.
- ساعت ها وقت صرف کرده ایم تا چیدمان تست ها منظم و منسجم باشد و تست های هر مبحث را از ساده به دشوار مرتب کرده ایم.

با سپاس از:

- ۱- جناب آقای دکتر محمد رضا سالکی مدیریت محترم انتشارات کاگو که با پشتیبانی و حمایت های بی دریغشان باعث دلگرمی ما در به انجام رساندن این پروژه بودند.
- ۲- سرکار خانم فرناز سلیمانی که مدیریت این پروژه را بر عهده داشتند و دلسوزانه پیگیر انجام کارها بودند تا این کتاب با بهترین کیفیت و در موعد مقرر به اتمام برسد.
- ۳- خانم وجیهه صادقی دستیار و ویراستار علمی کتاب که با تلاش های صادقانه و نظرات ارزشمند خود ما را در تألیف این کتاب همراهی کردند.
- ۴- واحد تولید انتشارات کاگو که تلاش زیادی کردند تا کتاب در موعد مقرر به چاپ برسد.

با آرزوی بهترین ها

بهر روز یحیی

● مفاهیم کلیدی (TBC)

تمام محتوای کلیدی طبقه بندی شده هر درس، منطبق با کتاب های درسی یک عنوان آموزشی، در قالب فهرستی آورده شده است. هر TBC یک کد یکتا و سریالی دارد. محتوای کتاب حاضر بر اساس توالی این کدها آورده شده است. در بخش و درسنامه سؤالات کتاب به صورت ۱۲۷ و در بخش پاسخنامه به صورت [] دیده می شوند. شماره صفحه کتاب درسی مرتبط با هر TBC در مقابل آن در فهرست مفاهیم کلیدی هر فصل آورده شده است.

● آزمون تشخیصی (ورودی)

برای هر درس، یک آزمون تشخیصی به عنوان ورودی درس طراحی شده است. در آزمون تشخیصی به ازای هر TBC، یک سؤال طراحی شده است که کلیت TBC را پوشش می دهد. در این آزمون شماره هر سؤال، با شماره TBC متناظر آن یکسان است. پاسخ گویی صحیح به این تست ها نشان دهنده آشنایی با کلیات مطالب آن TBC است.

● درسنامه

برای هر درس، درسنامه ای کاربردی، کامل و به شکل جمع بندی براساس کدهای TBC نوشته شده است. درسنامه ها پاسخگوی تمام آنچه برای کنکورهای آزمایشی یا سراسری می خواهید، می باشند و شامل نکات، جداول، نمودارها، تصاویر و همچنین تست ها و سؤال های تشریحی هستند.

شما می توانید با استفاده از کدهای TBC، درسنامه متناظر با هر تست یا هر بخش را بیابید و از طریق یافتن نقاط قوت و ضعف (TBC) هایی که مشکل دارید، یادگیری سهل و سریعی را داشته باشید.

● تست های نشانه و پاسخنامه آن ها

شماره این تست ها با حاشیه خاکستری () در کتاب نشان داده شده اند و به گونه ای طراحی شده اند که کلیت هر TBC را در سطح کتاب درسی پوشش می دهند. پاسخنامه این تست ها به صورت کاملاً تشریحی نوشته شده است.

● تست های پیشرو و پاسخنامه آن ها

شماره تست های پیشرو با رنگ دوم (آبی) در کتاب مشخص شده اند. این تست ها به گونه ای طراحی شده اند که تیپ های مختلف، نکته ها و ریزه مفاهیم مربوط به هر TBC را پوشش می دهند. هدف از این سری تست ها، تسلط کامل بر هر TBC است. پاسخنامه این تست ها شامل نکته های مربوط به حل هر سؤال است.

● تست های پیرو و پاسخنامه آن ها

شماره تست های پیرو با رنگ مشکی در کتاب مشخص شده اند و تست های تکراری هر TBC هستند. پاسخنامه این تست ها به صورت خلاصه و با روش های کنکوری نوشته شده است. حل این تست ها موجب تثبیت مفاهیم در ذهن و افزایش سرعت تست زنی می گردد.

● زمان مطالعه

برای درسنامه و تست ها به طور کلی «حداکثر» زمان مطالعه آورده شده است. همچنین بعد از انجام مراحل تست زنی، زمان فعالیت شما در مستطیل کناری ثبت می شود تا تفاوت حداکثر زمان قابل انجام و زمان خودتان را متوجه شوید.

● علامت بلد بودم / نبودم

در مقابل هر تست نشانه دو مستطیل قرار داده شده است. شما می توانید وضعیت خود برای حل هر تست را در مقابل آن علامت ✓ یا ✕

بزنید که بتوانید در مراجعات بعدی زمان را صرفه جویی نمایید و یا نقاط ضعف خودتان را ثبت نمایید.

● سؤالات ستاره دار

در کنار بعضی سؤال ها علامت ★ وجود دارد. این علامت نشان دهنده اهمیت یا تکرار بیشتر در کنکورهای اخیر است.

● جدول بودجه بندی کنکور بر اساس TBC

در ابتدای هر درس، جدولی که نشان دهنده تعداد سؤالات هر مبحث و TBC در کنکورهای ۵ سال اخیر است، آورده شده است. با نگاهی به این جدول خیلی سریع متوجه می شوید که کدام TBC و کدام درس سهم بیشتری از کنکور را به خود اختصاص داده اند.

● TBC پرتکرار

بسته به تکرار شدن یک TBC در آزمون های سراسری ۵ سال اخیر، TBC هایی با علامت + ۱۲۷ مشخص شده اند که دلالت بر اهمیت آن TBC در آزمون سراسری دارد.

● جدول ارزش محتوایی کتاب

این جدول برای اولین بار برای نمایش ارزش محتواهای داخل کتاب برای مخاطبان، معلمان و مشاوران طراحی و ارائه شده است. از این طریق مخاطب با حقایق محتوای ارائه شده مواجه شده و او را در برنامه ریزی درسی کمک می کند.

جدول حقایق ارزش محتوایی کتاب

Content Facts

تعداد صفحه کتاب	۳۵۹
تعداد کل TBC ها	۱۲۷
تعداد TBC های پرتکرار	۵۶
تعداد کل تست ها	۱۵۴۳
تعداد تست های نشانه	۱۳۸
تعداد تست های پیشرو	۵۱۶
تعداد تست های پیرو	۸۸۹
تعداد تست های کنکور سراسری	۱۲۶
کل زمان مورد نیاز برای مطالعه	۴۸ ساعت
میانگین زمان مورد نیاز برای هر TBC	۲۵ دقیقه

یک دانش آموز متوسط باید چگونه باشد؟

تعداد ساعت مطالعه در هفته	۷ ساعت
تعداد تست مورد نیاز در هفته	۹۰

PDF Compressor Free Version

۱. چطور می‌توانم ساده‌تر در رشته مورد نظرم در دانشگاه قبول شوم؟
۲. با توجه به محدودیت زمانی من، چطور از عهده اتمام کامل و مؤثر کتاب تاریخ برآیم؟
۳. این کتاب چطور باعث کاهش استرس من در یادگیری کنکور تاریخ می‌شود؟
۴. چرا استفاده از این کتاب برای یادگیری تاریخ کنکور به درد من می‌خورد؟

آگاهی از تعداد دقیق مفاهیمی از یک درس که از سال دهم تا دوازدهم باید فراگیرید، به شما آramش می‌دهد (مثلاً تاریخ ۱۲۷ مفهوم کلیدی یا TBC دارد). همچنین دانستن این که کدام یک از این ۱۲۷ مفهوم را می‌دانید یا نمی‌دانید، مشخص‌کننده نقاط قوت و ضعف شماست. اطلاع از وضعیت خود، موجب آramش و رفع استرس شما می‌شود و بازدهی و کارایی شما را افزایش می‌دهد.

سال‌هاست نویسندگان و ناشران کنکوری با روش‌های تکراری، غیرسازمان یافته و غیرمؤثر کتاب‌هایی نوشته‌اند که کاهش انگیزه، افزایش استرس و عدم توازن زمانی را برای دانش‌آموزان به ارمغان آورده‌اند. بهبود توسعه فرایندهای مؤثر برای طراحی و ساخت محتوای ارزشمند با توجه به دغدغه‌های حل‌نشدهٔ معلمان، مشاوران و دانش‌آموزان فرصتی را مهیا ساخت که این محصول جدید با عنوان «مرجع کنکور» راهی بازار شود.

۱ نوع ساختار طراحی کتاب به گونه‌ای است که چه با وجود مشاور و چه به صورت خودخوان، مسیر ساده‌ای برای یادگیری هموار می‌سازد. با مراجعه به راهنمای استفاده از کتاب می‌توانید از نحوه کارکرد این ساختار آگاه شوید.

۲ در صورتی که زمان محدودی دارید و یا در اواسط سال شروع به مطالعه و یادگیری نموده‌اید، ساختار دومینویی تست‌های نشانه، پیشرو و پیرو به صرفه‌جویی شما در زمان کمک به‌سزایی می‌کند. به‌طور مثال تست‌های پیشرو (شماره آبی) جامع‌ترین و مانع‌ترین تعداد تست‌هایی هستند که شما باید حل نمایید. در صورتی که تستی از این قسمت را اشتباه پاسخ دادید، زمان بیشتری داشتید و یا در دور دوم مرور بودید، تست‌های پیرو (شماره سیاه) را در زیر هر تست پیشرو (در صورت وجود) پاسخ بدهید. از این طریق ۳۰ تا ۶۰ درصد با توجه به ماهیت درس در زمان خود صرفه‌جویی خواهید کرد.

```

graph TD
    1((1 انتخاب فصل یا مبحثی (TBC) که باید فراگرفته شود.)) --> 2((2 پاسخگویی به سؤالات آزمون تشخیصی جهت شناسایی نقاط قوت و ضعف در مفاهیم کلی درس.))
    2 --> 3((3 رجوع به TBC هایی که در حل سؤالات آزمون تشخیصی مشکل داشتیم و حل تست های نشانه مرتبط با آن.))
    3 --> 4((4 حل تست های پیشرو جهت تسلط کامل بر TBC.))
    4 --> 5((5 حل تست های پیرو جهت تثبیت و افزایش سرعت تست زنی.))
    5 --> End[تأیید صلاحیت برای شرکت در آزمون نهایی]
    3 -- "بلد نبودم" --> 2
    4 -- "بلد نبودم" --> 2
    5 -- "بلد نبودم" --> 2
    Center((مراجعه به درسنامه،  
جزوه یا کلاس کنکور))
    1 -.-> Center
    2 -.-> Center
    3 -.-> Center
    4 -.-> Center
    5 -.-> Center
  
```

۱ انتخاب فصل یا مبحثی (TBC) که باید فراگرفته شود.

۲ پاسخگویی به سؤالات آزمون تشخیصی جهت شناسایی نقاط قوت و ضعف در مفاهیم کلی درس.

۳ رجوع به TBC هایی که در حل سؤالات آزمون تشخیصی مشکل داشتیم و حل تست های نشانه مرتبط با آن.

۴ حل تست های پیشرو جهت تسلط کامل بر TBC.

۵ حل تست های پیرو جهت تثبیت و افزایش سرعت تست زنی.

مراجعه به درسنامه، جزوه یا کلاس کنکور

تأیید صلاحیت برای شرکت در آزمون نهایی

بلد نبودم

بلد نبودم

بلد نبودم

[فهرست مفاهیم کلیدی]

- ۱ تاریخ چیست؟ (صفحه ۲)
 ۲ پیشینه تاریخ نگاری (صفحه ۳ تا ۵)
 ۳ مراحل پژوهش در تاریخ (صفحه ۶ و ۷)
 ۴ منابع پژوهش علمی در تاریخ (صفحه ۸ و ۹)
 ۵ فواید و کارکردهای مطالعه تاریخ (صفحه ۹ تا ۱۱)

کل	مجموع	[نوبت اول ۱۴۰۲]		[سال ۱۴۰۱]		[سال ۱۴۰۰]		[سال ۹۹]		[سال ۹۸]		
		کد	تعداد	کد	تعداد	کد	تعداد	کد	تعداد	کد	تعداد	
۳	۱	-	-	-	-	-	-	-	-	۲	۱	داخل
	۲	-	-	۳	۱	۲	۱	-	-	-	-	خارج

آزمون تشخیصی مفاهیم کلیدی

- ۱ کدام گزینه در مورد ویژگی های رویدادهای تاریخی درست و در مورد هدف علم تاریخ نادرست است؟
 (۱ تکرارپذیر و قابل تجربه هستند - مطالعه جنبه های مختلف زندگی انسان ها و جامعه ها در گذشته
 (۲ مجزا و مستقل نیستند - شناخت و آگاهی نسبت به زندگی اجتماعی در گذشته
 (۳ دور از دسترس اند و قابل مشاهده نیستند - مطالعه جنبه های مختلف زندگی انسان ها و جامعه ها
 (۴ با یکدیگر رابطه علت و معلولی ندارند - شناخت و آگاهی نسبت به زندگی اجتماعی در گذشته
 ۲ کدام گزینه در مورد ویژگی تاریخ نگاری نوین، درست است؟
 (۱ زمینه ها، علت ها، نتایج و آثار گوناگون حوادث تاریخی را بررسی و تجزیه و تحلیل می نماید.
 (۲ صرفاً به توصیف و شرح زندگانی و اقدامات فرمانروایان و امور سیاسی و نظامی، محدود می شود.
 (۳ صرفاً به ثبت و نقل رویدادهای گذشته، بسنده می کند.
 (۴ به مسائل و موضوع های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی، اهمیت چندانی نمی دهند.
 ۳ کدام مورد، درباره مرحله اول پژوهش در تاریخ درست است؟
 (۱ این مرحله، مانع از بیراهه رفتن پژوهشگر از مسیر درست پژوهش می شود.
 (۲ در این مرحله، معیارهایی مانند تازگی و تکراری نبودن مورد نظر است.
 (۳ در این مرحله منابع و اسناد تاریخی استخراج و سپس تنظیم و دسته بندی می شود.
 (۴ در این مرحله، هدف پژوهش مشخص می گردد.
 ۴ منابع پژوهش تاریخی از چه نظر به دو دسته منابع دست اول یا اصلی و منابع دست دوم یا فرعی، تقسیم می شوند؟
 (۱ قدمت و ساختار (۲ درجه اهمیت و اعتبار (۳ زمان و اهمیت (۴ اعتبار و ساختار
 ۵ کتاب قرآن، تاریخ را به عنوان یک منبع معتبر برای چه منظوری معرفی می کند؟
 (۱ بهره گیری برای حال و آینده (۲ تقویت هویت فرهنگی (۳ شناخت و تفکر (۴ خود آگاهی و دلبستگی

پاسخ

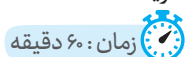
[۵] گزینه «۳»

[۴] گزینه «۲»

[۳] گزینه «۲»

[۲] گزینه «۱»

[۱] گزینه «۲»

۱ تاریخ چیست؟

تعریف کلی علم تاریخ

علمی است که به مطالعه جنبه های مختلف زندگی انسان ها و جامعه ها در گذشته می پردازد و علل و نتایج افکار و اعمال پیشینیان را بررسی و تحلیل می کند.

- مجموعه حوادث و رویدادهایی که یک فرد یا جامعه از سر گذرانده باشد. **مثال** تاریخ ایران، تاریخ مصر
- علم و روش های علمی که به وسیله آن، رویدادهای گذشته بر اساس شواهد و مدارک، مطالعه و تحلیل میشوند. **معانی مختلف**
- تاریخ روابط اقتصادی ایران و هند در دوران اشکانیان، تاریخ اجتماعی ایران **واژه تاریخ**
- تعیین روز و ماه و سال (تقویم سالانه) **مثال** زمان برگزاری انتخابات ریاست جمهوری

هدف علم تاریخ

کسب شناخت و آگاهی نسبت به زندگی اجتماعی در گذشته از جنبه های مختلف (فکری، مذهبی، سیاسی، نظامی، اقتصادی، علمی، حقوقی و هنری)

ویژگی های رویدادهای تاریخی	الف) دور از دسترس بودن و قابل مشاهده نبودن — غیر قابل درک به صورت مستقیم و امکان شناخت تنها با استفاده از شواهد و مدارک ب) تکرار ناپذیر بودن و قابل تجربه نبودن پ) مجزا و مستقل نبودن و داشتن رابطه علت و معلولی با یکدیگر
----------------------------	--

انسان در تاریخ نقش محوری و اساسی دارد و رویدادها و تحولات تاریخی در نتیجه کنش متقابل انسان ها با یکدیگر و با طبیعت پدید می آیند. نهادها، جوامع، کشورها و در یک کلام تمدن نیز پیامد رفتار فردی و جمعی انسان ها است.

۲ پیشینه تاریخ نگاری

به دوران های بسیار کهن و پس از اختراع خط یعنی حدود ۵ هزار سال پیش بر می گردد. قدیمی ترین متن تاریخی کشف شده، مربوط به سنگ نوشته ای به خط کهن مصری با بیش از ۴ هزار سال قدمت درباره نام تعدادی از فراعنه و برخی حوادث دوران آنان می باشد.

سنگ پالمو، تکه ای بزرگ از یک ستون سنگی یادبود به نام «سالنامه شاهی» مربوط به پادشاهی کهن مصر است. موزه شهر پالمو - ایتالیا

نمونه ای از آثار و نوشته های تاریخی

در دوران اسلامی، تاریخ نگاری در میان مسلمانان رواج و گسترش چشمگیر یافت و کتاب های تاریخی ارزشمندی توسط مورخان مسلمان نوشته شد. شمار زیادی از این مورخان، مانند طبری و بیهقی، ایرانی بودند.

برخی از وقایع نویسان که به عنوان منشی در خدمت شاهان و حاکمان بودند آنان را در مسافرت‌ها و جنگ‌ها همراهی می‌کردند و بعضی از مورخان درباری به اسناد و مدارک دولتی دسترسی داشتند و می‌توانستند از آن برای ثبت و نگارش رویدادها استفاده کنند.

شیوه نوینی که در تاریخ نگاری پس از پیشرفت‌های فکری و علمی در دورهٔ رنسانس رخ داد براساس سنشش دقیق منابع استناد به اسناد و مدارک بود. دوری از داستان پردازی

تفاوت تاریخ نگاری نوین با تاریخ نگاری قدیم

تاریخ نگاری قدیم تا قبل از قرن ۱۹ و رنسانس	تاریخ نگاری نوین
تنظیم، ثبت و نگارش وقایع عدم توجه به بررسی علل، آثار و نتایج رویدادهای تاریخی تمرکز عمده بر بیان حوادث سیاسی و نظامی و شرح حال فرمانروایان اهمیت ندادن به مسائل و موضوع‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی	۱- بررسی همهٔ ابعاد فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و هنری جوامع گذشته ۲- بررسی و تجزیه و تحلیل زمینه‌ها، علت‌ها، نتایج و آثار گوناگون حوادث تاریخی ۳- استفاده از یافته‌های علوم و فنون مختلف مانند باستان‌شناسی، فلسفه، جغرافیا، اقتصاد، زبان‌شناسی و گاه‌شماری

۳+ مراحل پژوهش در تاریخ

پژوهش در تاریخ دارای ۶ مرحله است که در جدول زیر آورده شده است:

مرحله	نام مرحله	ویژگی
اول	انتخاب موضوع پژوهش	- تازه بودن و تکراری نبودن موضوع تحقیق - مفید و مؤثر بودن موضوع - داشتن منابع و اطلاعات کافی در مورد آن موضوع
دوم	تدوین پرسش‌های تحقیق	- مشخص کردن هدف پژوهش - مانع شدن از به بیراهه رفتن پژوهشگر از مسیر درست پژوهش - مطرح شدن پرسش‌ها اغلب دربارهٔ زمینه‌ها، علت‌ها، آثار و نتایج رویدادها و یا نقش افراد و گروه‌های درگیر در رویدادها
سوم	شناسایی منابع پژوهش	- ارزیابی میزان اعتبار، دقت و صحت اسناد - مطمئن شدن از اصالت سند و جعلی نبودن آن
چهارم	گردآوری و تنظیم اطلاعات پژوهش	- استخراج، تنظیم و دسته‌بندی اطلاعات مربوط به موضوع تحقیق
پنجم	تحلیل و تفسیر اطلاعات پژوهش	- نیازمند بودن به روش‌ها و مهارت‌های خاص - شباهت این مرحله به کار کارآگاهان پلیس
ششم	گزارش یافته‌های پژوهش	- ارائه نتایج و یافته‌های تحقیق در قالب گزارش‌های علمی

۴ منابع پژوهش علمی در تاریخ

منابع پژوهش تاریخی از نظر درجهٔ اهمیت و اعتبار به دو دسته الف) منابع دست اول یا اصلی و ب) منابع دست دوم یا فرعی تقسیم می‌شوند.

منابع دست اول (اصلی)

همهٔ آثاری که در زمان وقوع رویداد یا نزدیک‌ترین زمان به وقوع آن نوشته شده‌اند. به عبارت دیگر، نویسندگان این نوع منابع، خود ناظر رویدادها بوده‌اند یا شرح ماجرا را از شاهدان واقعه شنیده‌اند.

PDF Compressor Free Version

منشور کورش - موزه بریتانیا در لندن

سکه اشکانی

طاق بستان - کرمانشاه

منابع دست دوم (فرعی)

همه منابع، تحقیقات و آثاری که مدت ها پس از وقوع رویدادها و با استفاده از منابع دست اول، پدید آمده اند.

۵ فواید و کارکردهای مطالعه تاریخ

علم تاریخ نیز مانند سایر علوم دارای فایده ها و کارکردهایی می باشد که در اینجا به چند مورد آن اشاره می شود.

- منبع و گنجینه ارزشمند برای تقویت و پرورش **قوه شناخت و تفکر**
- بهره گیری از تجربیات و اندیشه های مردمان گذشته برای تقویت قدرت و شناخت و تفکر
- افزایش قوه درک و مهارت اندیشه ورزی
- معرفی تاریخ به عنوان یک منبع معتبر از سوی قرآن برای کسب شناخت و تفکر
- به گفته شهید مطهری: «از نظر قرآن، تاریخ بشر و تحولات آن، بر طبق **یک سلسله سنن و نوامیس** (قوانین) صورت می گیرد.»

الف) منبع شناخت

و تفکر

- کمک به درک زمان حال و ترسیم مسیر آینده
- کمک به فهم اینکه چگونه و تحت چه عوامل و شرایطی، فرهنگ ها و جوامع بشری به وضعیت امروزی رسیده اند.
- کمک به ارزیابی و شناخت درست اوضاع و شرایط کنونی جامعه خویش و سایر جوامع و ترسیم افق آینده

ب) بهره گیری از گذشته

برای حال و آینده

مهم ترین فایده ها و کارکردهای علم تاریخ

- افزایش خودآگاهی و یگانگی بیشتر افراد یک جامعه با شناخت نسبت به گذشته مشترکشان
- پیدا کردن درک درست از هویت و کیستی خود
- نشان دادن ارزش و اهمیت میراث فرهنگی به عنوان بخشی از هویت و شناسنامه ملی خویش
- نیاکان ما با آگاهی و دلبستگی به فرهنگ و زبان خویش توانستند در برابر حوادث عظیمی چون حمله اسکندر مقدونی، تهاجم ویرانگر مغولان و نظایر آن دوام بیاورند و مانع فروپاشی جامعه و فرهنگ ایرانی شوند.
- مردمانی که برای نسل های متوالی سرگذشتی مشترک داشته و سالیان طولانی در موفقیت ها و شکست های مهم شریک بوده اند، به طور طبیعی نسبت به سرزمین و گذشته خود، نوعی علاقه و دلبستگی خاصی پیدا می کنند.

پ) تقویت حس میهن دوستی و هویت ملی

۱- تاریخ چیست؟

۱ به ترتیب هر یک از موارد زیر کدام مورد از علم تاریخ را بیان می‌کند؟

- شناخت و آگاهی نسبت به زندگی اجتماعی در گذشته
- مجموعه حوادث و رویدادهایی که یک فرد یا یک جامعه از سر گذرانده است.
- تکرار ناپذیری و قابل تجربه نبودن
- مطالعه جنبه‌های مختلف زندگی انسان‌ها و جوامع در گذشته

- (۱) تعریف - معنی - هدف - ویژگی رویدادهای تاریخی
(۲) هدف - معنی - تعریف - ویژگی رویدادهای تاریخی - تعریف
(۳) هدف - تعریف - معنی - ویژگی رویدادهای تاریخی
(۴) معنی - تعریف - ویژگی رویدادهای تاریخی - هدف

۲- کدام یک از معانی تاریخ درباره عبارت روبه‌رو درست است؟ «تاریخ روابط اقتصادی ایران و هند در دوران اشکانیان»

- (۱) علم و روش علمی که به وسیله آن رویدادهای گذشته براساس شواهد و مدارک مطالعه و تحلیل می‌شوند.
(۲) علمی که به مطالعه جنبه‌های مختلف زندگی انسان‌ها و جامعه‌ها در گذشته می‌پردازد.
(۳) مجموعه حوادث و رویدادهایی که یک فرد یا یک جامعه از سر گذرانده است.
(۴) شناخت و آگاهی نسبت به زندگی اجتماعی در گذشته از تمامی جنبه‌های فکری، مذهبی، سیاسی، نظامی و ...

۳- کدام عبارت درباره ویژگی رویدادهای تاریخی درست است؟

- (۱) دور از دسترس اند اما می‌توان آن‌ها را به طور مستقیم درک کرد.
(۲) دور از دسترس نیستند و نمی‌توان آن‌ها را به طور مستقیم درک کرد.
(۳) دور از دسترس‌اند و نمی‌توان آن‌ها را به طور مستقیم درک کرد.
(۴) دور از دسترس نیستند و می‌توان آن‌ها را به طور مستقیم درک کرد.

۴- کدام گزینه تعریف کاملی از علم تاریخ است؟

- (۱) مجموعه حوادث و رویدادهایی که یک فرد یا یک جامعه از سر گذرانده است.
(۲) علم و روش‌های علمی که به وسیله آن، رویدادهای گذشته براساس شواهد و مدارک مطالعه و تحلیل می‌شوند.
(۳) علمی که به مطالعه جنبه‌های مختلف زندگی انسان‌ها و جامعه‌ها در گذشته می‌پردازد.
(۴) علم شناخت و آگاهی نسبت به زندگی اجتماعی در گذشته که شامل تمامی جنبه‌های فکری، مذهبی، سیاسی و ... می‌شود.

۵- هدف علم تاریخ در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- (۱) مطالعه جنبه‌های مختلف زندگی انسان‌ها و جامعه‌ها در گذشته
(۲) شناخت و آگاهی نسبت به زندگی اجتماعی در گذشته
(۳) مطالعه و تحلیل رویدادهای گذشته براساس شواهد و مدارک
(۴) مطالعه مجموعه حوادث و رویدادهای صورت گرفته برای یک فرد یا یک جامعه

۲- پیشینه تاریخ نگاری

۶ از روزگار باستانی ایران به ویژه از دوره و ساسانیان سنگ نوشته‌هایی باقی مانده است، که نشان از توجه ایرانیان به ثبت و ضبط

وقایع تاریخی دارد و کهن‌ترین کتاب تاریخی به جامانده از عصر باستان است و به دنبال پیشرفت‌های فکری و علمی در دوره

به تدریج علم تاریخ نیز متحول شد و مورخان در دوران‌های گذشته به اسناد و مدارک دولتی دسترسی داشتند.

- (۱) اشکانیان - سالنامه شاهی - انقلاب صنعتی - مسلمان
(۲) هخامنشیان - تاریخ هرودت - رنسانس - درباری
(۳) هخامنشیان - سالنامه شاهی - رنسانس - مسلمان
(۴) اشکانیان - تاریخ هرودت - انقلاب صنعتی - درباری

۷- پس از کدام واقعه و از چه زمانی، به تدریج توجه انسان به ثبت و نگارش رویدادهای عصر خویش جلب شد؟

- (۱) یکجانشین شدن و در حدود ۵ هزار سال پیش
(۲) اختراع خط و در حدود ۵ هزار سال پیش
(۳) اختراع خط و در حدود ۴ هزار سال پیش
(۴) یکجانشین شدن و در حدود ۴ هزار سال پیش

۸- قدیمی‌ترین متن تاریخی که تاکنون کشف شده است، چه نام دارد و میزان قدمت آن چقدر است؟

- (۱) سنگ نوشته خط کهن مصری - بیش از ۴ هزار سال
(۲) تاریخ هرودت - بیش از ۵ هزار سال
(۳) تاریخ هرودت - بیش از ۴ هزار سال
(۴) سنگ نوشته خط کهن مصری - بیش از ۵ هزار سال

۹- از روزگار باستانی ایران به ویژه دوره و سنگ نوشته هایی باقی مانده است که نشان از توجه ایرانیان به ثبت و ضبط وقایع تاریخی دارد.

PDF Compressor Free Version

(۱) مادها - هخامنشیان (۲) اشکانیان - ساسانیان (۳) هخامنشیان - اشکانیان (۴) هخامنشیان - ساسانیان

۱۰- تدوین و نگارش خدای نامه در زمان نمونه ای از دلبستگی ایرانیان به نگارش وقایع و ضبط سلسله حوادث تاریخی بود.

(۱) هخامنشیان (۲) سلوکیان (۳) ساسانیان (۴) اشکانیان

۱۱- کدام عبارت های زیر درباره «سالنامه شاهی» درست است؟

(الف) مربوط به پادشاهی کهن مصر است.

(ب) بیش از ۵ هزار سال قدمت دارد.

(پ) در این سنگ نوشته نام تعدادی از فراغنه و حضرت موسی (ع) ذکر شده است.

(ت) این سنگ نوشته در کشور ایتالیا نگهداری می شود.

(۱) الف و ب (۲) ب و پ (۳) الف و ت (۴) پ و ت

۱۲- کدام عبارت در مورد کتاب «تاریخ هرودت» درست است؟

(الف) کهن ترین و کامل ترین کتاب تاریخی به جامانده از عصر باستان است.

(ب) در گزارش رویدادهای تاریخی، لغزش و غرض ورزی مشاهده نمی شود.

(پ) بخش عمده مطالب آن به شرح جنگ های یونان و ایران اختصاص دارد.

(ت) تاریخ نگاری در مفهوم کامل آن از قرن پنجم میلادی در یونان باستان و با ظهور هرودت آغاز شد.

(۱) الف و ب (۲) ب و ت (۳) الف و پ (۴) پ و ت

۱۳- به عقیده برخی پژوهشگران، چه عاملی تأثیر مهمی بر شکوفایی و گسترش علم تاریخ در یونان باستان داشته است؟

(۱) رواج و رونق ادبیات و فلسفه (۲) علاقه زیاد فرمانروایان یونانی به ثبت وقایع

(۳) وجود مورخان بزرگی هم چون هرودت (۴) وجود جنگ ها و نبردهای زیاد بین دولت - شهرهای یونانی

(دافل ۹۸)

۱۴- در کدام کشور باستانی، نخستین بار تاریخ نگاری به مفهوم کامل آن با ظهور هرودت از مورخان بزرگ شروع شد؟

(۱) هند (۲) چین (۳) یونان (۴) روم

(فارج ۱۴۰۰)

۱۵- کدام گزینه، توصیف درستی از وقایع نگاری ها، پیش از ظهور تاریخ نگاری نوین به دست داده است؟

(۱) به بیان حوادث سیاسی و نظامی و شرح حال فرمانروایان و وجوه گوناگون حیات جامعه توجه می شد.

(۲) تمام آثار نتیجه سفرها و مشاهدات و شنیده های مستقیم و بلا واسطه وقایع نویسان است.

(۳) برای ثبت و نوشتن وقایع تاریخی از اسناد دولتی و یافته های سایر علوم استفاده می شد.

(۴) در ثبت و نگارش برخی رویدادها، از اسناد و مدارک دولتی استفاده می شد.

۱۶- به دنبال پیشرفت های فکری و علمی در دوره رنسانس، شیوه نوینی در تاریخ نگاری پدید آمد که اساس این شیوه بر موارد زیر است به جز:

(۱) سنجش دقیق منابع (۲) استفاده از یافته های علوم و فنون دیگر

(۳) استناد به اسناد و مدارک معتبر (۴) دوری از داستان پردازی

۱۷- کدام گزینه با ویژگی های تاریخ نگاری نوین مغایرت دارد؟

(۱) در برگرفتن همه ابعاد فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، هنری و ...

(۲) بررسی و تجزیه و تحلیل زمینه ها، علت ها، نتایج و آثار گوناگون حوادث تاریخی

(۳) استفاده از یافته های علوم و فنون مختلف مانند باستان شناسی، جامعه شناسی، فلسفه، جغرافیا و ...

(۴) سنجش دقیق منابع، استناد به اسناد و مدارک معتبر و دوری از داستان پردازی

➤ ۳ مراحل پژوهش در تاریخ

۱۸- کدام گزینه به ترتیب مراحل پژوهش در تاریخ را به درستی نشان می دهد؟

(۱) انتخاب موضوع - تدوین پرسش های تحقیق - شناسایی منابع - گردآوری و تنظیم اطلاعات - تحلیل و تفسیر اطلاعات - گزارش یافته های پژوهش

(۲) تدوین پرسش های تحقیق - انتخاب موضوع - گردآوری و تنظیم اطلاعات - شناسایی منابع - گزارش یافته های پژوهش - تحلیل و تفسیر اطلاعات

(۳) انتخاب موضوع - تدوین پرسش های تحقیق - گردآوری و تنظیم اطلاعات - شناسایی منابع - گزارش یافته های پژوهش - تحلیل و تفسیر اطلاعات

(۴) تدوین پرسش های تحقیق - انتخاب موضوع - شناسایی منابع - گردآوری و تنظیم اطلاعات - تحلیل و تفسیر اطلاعات - گزارش یافته های پژوهش

۱۹- همه موارد از معیارهای انتخاب موضوع در پژوهش در تاریخ محسوب می شوند به جز:

(۱) تازه بودن موضوع تحقیق (۲) دارای اثر و فایده بودن موضوع تحقیق

(۳) داشتن هدف مشخص در موضوع تحقیق (۴) داشتن منابع و اطلاعات کافی

PDF Compressor Free Version

★ ۲۰- پرسش های تحقیق در پژوهش تاریخ چه ویژگی هایی دارند؟

الف) مانع از به بیراهه رفتن پژوهشگر از مسیر درست پژوهش می شوند.

ب) باعث می شوند پژوهشگر از اصالت سند و جعلی نبودن آن مطمئن شود.

پ) هدف پژوهش را مشخص می کنند.

ت) منابع و اطلاعات کافی را در اختیار پژوهشگر قرار می دهند.

۱) الف و ب ۲) ب و ت ۳) الف و پ ۴) پ و ت

۲۱- کدام مورد درباره مراحل پژوهش در تاریخ درست است؟

۱) دقت در مرحله نخست، مانع از بیراهه رفتن پژوهشگر از مسیر درست پژوهش می شود.

۲) اطمینان از اصالت سند و جعلی نبودن آن مربوط به مرحله سوم پژوهش است.

۳) توجه به کافی بودن منابع و اطلاعات، مربوط به مرحله شناسایی منابع است.

۴) کار مورخان در مرحله چهارم، شباهت بسیاری به کار کارآگاهان دارد.

۲۲- کدام مرحله از کار مورخان شباهت بسیاری به کار کارآگاهان پلیس دارد؟

۱) گزارش یافته های پژوهش ۲) تحلیل و تفسیر اطلاعات ۳) گردآوری و تنظیم اطلاعات ۴) تدوین پرسش های تحقیق

۴ منابع پژوهش علمی در تاریخ

۲۳ منابع پژوهش تاریخی از نظر به دو دسته منابع و منابع تقسیم می شوند.

۱) درجه اهمیت و اعتبار - اصلی - فرعی

۳) درجه اهمیت و اعتبار - نوشتاری - غیر نوشتاری

۲۴- منابع فرعی به چه منابعی اطلاق می گردد؟

۱) در نزدیک ترین زمان به وقوع آن حادثه نوشته شده اند.

۳) تحقیقات و آثاری که مدت ها پس از وقوع رویدادها پدید آمده اند.

۲۵- به ترتیب طاق بستان و منشور کورش جزء کدام دسته از منابع از نظر درجه اهمیت و اعتبار هستند؟

۱) اصلی - فرعی ۲) فرعی - اصلی ۳) فرعی - فرعی ۴) اصلی - اصلی

۵ فواید و کارکردهای مطالعه تاریخ

۲۶ همه موارد زیر از فایده ها و کارکردهای علم تاریخ محسوب می شوند به جز:

۱) منبع شناخت و تفکر

۳) دوری از داستان پردازی

۲۷- به گفته از نظر قرآن، تاریخ بشر و تحولات آن بر طبق یک سلسله صورت می گیرد.

۱) شهید مطهری - سنن و نوامیس

۳) شهید مطهری - موفقیت ها و شکست ها

۲۸- این مطلب که: «مطالعه تاریخ به ما کمک می کند تا بفهمیم که فرهنگ ها و جوامع بشری چگونه و تحت تأثیر چه عوامل و شرایطی به وجود آمده، پیشرفت کرده و به وضعیت امروزی رسیده اند.» مربوط به کدام یک از فایده ها و کارکردهای علم تاریخ است؟

۱) منبع شناخت و تفکر

۳) تقویت حس میهن دوستی و هویت ملی

۴) افزایش خود آگاهی و یگانگی بیشتر

۲۹- عبارت زیر بیانگر کدام فایده علم تاریخ است؟

«نیاکان ما به اتکای چنین آگاهی و دلبستگی به زبان و فرهنگ خویش بوده است که توانسته اند در برابر حوادث عظیمی هم چون حمله اسکندر، دوام بیاورند.»

۱) تقویت حس میهن دوستی و هویت ملی

۳) منبع شناخت و تفکر

۴) فهم درست از فرهنگ ها و جوامع بشری

۳۰- کدام مورد بیان شده، فواید علم تاریخ را در درون خود ندارد؟

۱) از نظر قرآن، تاریخ بشر و تحولات آن، بر طبق یک سلسله سنن و نوامیس صورت می گیرد.

۲) دامنه شناخت و آگاهی تاریخ فقط محدود به گذشته نمی شود.

۳) مطالعه و بررسی گذشته، ارزش و اهمیت میراث فرهنگی را به ما نشان می دهد.

۴) پس از سقوط سلسله هخامنشیان، سلوکیان روی کار آمدند.

پاسخنامه تشریحی

۹ ۴ ۲

۱۰ ۳ ۲

۱۱ ۳ ۲

سنگ پالمو، تکه‌ای بزرگ از یک ستون سنگی یادبود به نام «سالنامه شاهی» مربوط به پادشاهی کهن مصر است که در موزه شهر پالمو در ایتالیا نگهداری می‌شود.

۱۲ ۳ ۲

بخش عمده کتاب تاریخ هرودت به شرح جنگ‌های یونان و ایران اختصاص دارد و این کتاب کهن‌ترین و کامل‌ترین کتاب تاریخی به جامانده از عصر باستان است.

پروسی عبارات تادریست

ب) هرودت در گزارش رویدادهای مربوط به ایران، خواسته یا ناخواسته، دچار لغزش‌ها و گاه غرض‌ورزی‌هایی شده است.

ت) تاریخ‌نگاری در مفهوم کامل آن، از قرن پنجم پیش از میلاد در یونان باستان و با ظهور هرودت، که پدر تاریخ لقب گرفت، آغاز شد.

۱۳ ۱ ۲

برخی پژوهشگران معتقدند که رواج و رونق ادبیات و فلسفه، تأثیر مهمی بر شکوفایی و گسترش علم تاریخ در یونان باستان داشته است.

۱۴ ۳ ۲

۱۵ ۴ ۲

پیش از ظهور تاریخ‌نگاری نوین برخی از وقایع‌نویسان به عنوان منشی در خدمت شاهان و حاکمان بودند و آنان را در مسافرت‌ها و جنگ‌ها همراهی می‌کردند، بعضی از مورخان درباری به اسناد و مدارک دولتی دسترسی داشتند و می‌توانستند از آن‌ها برای ثبت و نگارش رویدادها استفاده کنند.

پروسی سایرگزینیه‌ها

- ۱ در تاریخ‌نگاری نوین، وجوه گوناگون حیات جامعه مورد توجه قرار می‌گیرد.
- ۲ برخی از آثار به صورت غیر مستقیم به ثبت و نگارش می‌رسید.
- ۳ استفاده از یافته‌های سایر علوم مربوط به تاریخ‌نگاری نوین است.

۱۶ ۲ ۲

۱۷ ۴ ۲

ویژگی‌های تاریخ‌نگاری نوین:

- ۱- علم تاریخ صرفاً به توصیف و شرح زندگانی و اقدامات فرمانروایان و امور سیاسی و نظامی محدود نمی‌شود، بلکه همه ابعاد فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، هنری و ... جوامع گذشته را در بر می‌گیرد.
- ۲- علم تاریخ صرفاً به ثبت و نقل رویدادهای گذشته بسنده نمی‌کند، بلکه زمینه‌ها، علت‌ها، نتایج و آثار گوناگون حوادث تاریخی را نیز بررسی و تجزیه و تحلیل می‌نماید.
- ۳- در پژوهش‌های علمی تاریخ از یافته‌های علوم و فنون مختلف مانند باستان‌شناسی، جامعه‌شناسی، فلسفه، جغرافیا، اقتصاد، زبان‌شناسی و گاه‌شماری استفاده می‌شود.

۴- اساس تاریخ‌نگاری نوین بر سنجش دقیق منابع، استناد به اسناد و مدارک معتبر و دوری از داستان‌پردازی بود.

۱۸ ۱ ۳

پژوهش در تاریخ دارای مراحل است که به ترتیب عبارت‌اند از:

- ۱- انتخاب موضوع، ۲- تدوین پرسش‌های تحقیق، ۳- شناسایی منابع، ۴- گردآوری و تنظیم اطلاعات، ۵- تحلیل و تفسیر اطلاعات، ۶- گزارش یافته‌های پژوهش

{راهنمای علائم}

سؤالات سخت و چالشی

کد مفاهیم کلیدی

[۳ و ۲.۱]

پایه دهم

پاسخنامه تشریحی درس اول

۱ ۲ ۱

هدف علم تاریخ، شناخت و آگاهی نسبت به زندگی اجتماعی در گذشته است و آگاهی منظور از تاریخ (معنی) مجموعه حوادث و رویدادهایی است که یک فرد یا یک جامعه از سرگذرانده است و یکی از ویژگی‌های تاریخ این است که تکرارناپذیرند و قابل تجربه نیستند و در تعریف علم تاریخ، آن را علمی می‌دانند که به مطالعه جنبه‌های مختلف زندگی انسان‌ها و جامعه‌ها در گذشته می‌پردازد.

۲ ۱ ۱

منظور از تاریخ علم و روش‌های علمی است که به وسیله آن، رویدادهای گذشته براساس شواهد و مدارک مطالعه و تحلیل می‌شوند؛ مثلاً تاریخ روابط اقتصادی ایران و هند در دوران اشکانیان

پروسی سایرگزینیه‌ها

۲ تعریف علم تاریخ است.

۳ معنای کلی از واژه تاریخ است اما با مثال صورت سؤال تطابق ندارد.

۴ هدف علم تاریخ است.

۳ ۳ ۱

رویدادهای تاریخی دور از دسترس‌اند و قابل مشاهده نیستند و نمی‌توان آن‌ها را به طور مستقیم درک کرد، بلکه باید با استفاده از شواهد و مدارک آن‌ها را شناخت.

۴ ۳ ۱

تاریخ علمی است که به مطالعه جنبه‌های مختلف زندگی انسان‌ها و جامعه‌ها در گذشته می‌پردازد و علل و نتایج افکار و اعمال پیشینیان را بررسی و تحلیل می‌کند.

پروسی سایرگزینیه‌ها

۱ و ۲ معانی واژه تاریخ

۴ هدف علم تاریخ

۵ ۲ ۱

۶ ۲ ۲

از روزگار باستانی ایران به ویژه از دوره هخامنشیان و ساسانیان سنگ‌نوشته‌هایی باقی مانده است که نشان از توجه ایرانیان به ثبت و ضبط وقایع تاریخی دارد و تاریخ هرودت کهن‌ترین کتاب تاریخی به جا مانده از عصر باستان است و به دنبال پیشرفت‌های فکری و علمی در دوره رنسانس به تدریج علم تاریخ نیز متحول شد و مورخان درباری در دوران‌های گذشته به اسناد و مدارک دولتی دسترسی داشتند.

۷ ۲ ۲

پس از اختراع خط در حدود ۵ هزار سال پیش، به تدریج توجه انسان به ثبت و نگارش رویدادهای عصر خویش جلب شد.

نکته: قدیمی‌ترین متن تاریخی که تاکنون کشف شده است مربوط به سنگ نوشته‌ای به خط کهن مصری است که بیش از ۴ هزار سال قدمت دارد.

۸ ۱ ۲

۱۹ [۳] ۳۳

موضوع تحقیق باید تازه باشد و تکراری نباشد. هر پژوهش باید مسئله تازه‌ای را مورد بررسی قرار دهد و حرف و نظر جدیدی را ارائه دهد. موضوع تحقیق همچنین باید دارای اثر و فایده‌ای باشد. علاوه بر اینها، محقق باید موضوعی را برگزیند که منابع و اطلاعات کافی در مورد آن موجود باشد.

۲۰ [۳] ۳۳

پرسش‌های تحقیق علاوه بر آنکه هدف پژوهش را مشخص می‌کنند، مانع از به بیراهه رفتن پژوهشگر از مسیر درست پژوهش می‌شوند.

بررسی عبارات نادرست

ب) مربوط به مرحله سوم یعنی شناسایی منابع می‌شود.

ت) منطبق با هیچ یک از مراحل پژوهش در تاریخ نیست.

۲۱ [۲] ۳۳

مطمئن شدن از اصالت سند و جعلی نبودن آن مربوط به مرحله سوم یعنی شناسایی منابع است.

بررسی سایر گزینه‌ها

۱) مربوط به مرحله دوم، یعنی تدوین پرسش‌های تحقیق است.

۳) مربوط به مرحله اول؛ یعنی انتخاب موضوع است.

۴) مربوط به مرحله پنجم؛ یعنی تحلیل و تفسیر اطلاعات است.

۲۲ [۲] ۳۳

۲۳ [۴] ۳۳

منابع پژوهش تاریخی از نظر درجه اهمیت و اعتبار به دو دسته: الف) منابع دست اول یا اصلی؛ ب) دست دوم یا فرعی تقسیم می‌شوند.

۲۴ [۳] ۳۳

منابع دست دوم یا فرعی به همه منابع، تحقیقات و آثاری گفته می‌شود که مدت‌ها پس از وقوع رویدادها و با استفاده از منابع دست اول پدید آمده‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها

۱، ۲ و ۴ منابع دست اول یا اصلی هستند.

۲۵ [۴] ۳۳

۲۶ [۵] ۳۳

برخی از فایده‌ها و کارکردهای علم تاریخ که موجب عبرت‌آموزی می‌شود عبارت‌اند از: منبع شناخت و تفکر، بهره‌گیری از گذشته برای حال و آینده، تقویت حس میهن‌دوستی و هویت ملی

۲۷ [۱] ۳۳

۲۸ [۲] ۳۳

مطالعه تاریخ به ما کمک می‌کند تا بفهمیم که فرهنگ‌ها و جوامع بشری چگونه و تحت تأثیر چه عوامل و شرایطی به وجود آمده، پیشرفت کرده و به وضعیت امروزی رسیده‌اند و مربوط به بهره‌گیری از گذشته برای حال و آینده است.

۲۹ [۱] ۳۳

۳۰ [۴] ۳۳

پاسخنامه تشریحی درس دوم

۳۱ [۶] ۳۳

گاه‌شماری، نظامی است که انسان برای اندازه‌گیری دقیق زمان (سال، ماه، روز) ابداع کرده است.

بررسی سایر گزینه‌ها

۱) اسطرلاب ۲) خط زمان ۴) ساعت آفتابی

۳۲ [۳] ۳۳

دانش تاریخ، بدون توجه به زمان، معنایی ندارد؛ چرا که رویدادهای تاریخی در زمان معینی در گذشته روی داده‌اند و بدون آگاهی از زمان روی دادن آن‌ها، نمی‌توان به درک منطقی و درستی از تاریخ دست یافت.

۳۳ [۳] ۳۳

۳۴ [۶] ۳۳

۳۵ [۲] ۳۳

مردمان بین‌النهرین (میان‌رودان) و مصریان باستان در تنظیم و تدوین گاه‌شماری پیشگام بودند و در گاه‌شماری مصری برای محاسبه یک چهارم شبانه روز اضافی، هر چهار سال یک روز به سال می‌افزودند و به قولی کبیسه می‌گرفتند و پاپ‌گرگوار سیزدهم گاه‌شماری مسیحیان را اصلاح کرد و گاه‌شماری هجری قمری بر پایه گردش ماه به دور زمین بود.

۳۶ [۱] ۳۳

۳۷ [۱] ۳۳

عبارت اول: از آنجا که سال قمری ۳۵۴ شبانه‌روز و سال

خورشیدی ۳۶۵ و $\frac{1}{4}$ شبانه‌روز است، برای رفع این اختلاف، هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند.

عبارت سوم: در گاه‌شماری بابلی، سال به ۱۲ ماه قمری ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد.

۳۸ [۳] ۳۳

۳۹ [۶] ۳۳

در گاه‌شماری مصری، برای محاسبه یک چهارم شبانه‌روز اضافی، هر چهار سال یک روز به سال می‌افزودند و به قولی کبیسه می‌گرفتند.

بررسی سایر گزینه‌ها

۱) گاه‌شماری اوستایی ساسانیان ۲) گاه‌شماری بابلی ۳) در هیچ کدام از گاه‌شماری‌ها به این شکل نیست.

۴۰ [۶] ۳۳

رومیان در آغاز گاه‌شماری دقیقی نداشتند، به همین دلیل در سال ۴۶ ق. م امپراتور روم (ژولیوس سزار) دستور داد گاه‌شماری رومی براساس گاه‌شماری مصری اصلاح شود.

۴۱ [۳] ۳۳

۴۲ [۶] ۳۳

گاه‌شماری هجری قمری که تقویم رایج بیشتر کشورهای اسلامی به شمار می‌رود، بر پایه گردش ماه به دور زمین تنظیم شده است و مبدأ آن، اول محرم سالی است که پیامبر (ص) از مکه به مدینه هجرت کرد.

۴۳ [۲] ۳۳

محتوای سنگ‌نوشته‌های بیستون و تخت جمشید نشان می‌دهد که گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی در قلمرو هخامنشیان رایج بود و گاه‌شماری سلوکی در دوران اشکانیان متداول بود و مبدأ گاه‌شماری اوستایی به تخت نشستن هر پادشاه بود و گاه‌شماری هجری خورشیدی براساس گاه‌شماری جلالی تنظیم شده است.

۴۴ [۱] ۳۳

در دوره هخامنشیان، ماه‌ها براساس فرهنگ و آیین ایرانی نام‌گذاری شده بودند و گاه‌شماری جلالی یکی از دقیق‌ترین گاه‌شماری‌های جهان است.

۴۵ [۱] ۳۳